СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1 Загальні відомості про навчальну дисципліну і викладача:

Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка)»
Освітньо-наукова програма	Економіка
Освітній ступінь	Доктор філософії з економіки
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Шифр навчальної дисципліни (за ОНП)	ОК5
Рік, семестр вивчення	1 рік, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 24 год.
	Практичні / семінарські – 16 год.
	Самостійна робота - 80 год.
Вид індивідуального завдання	тези доповіді
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, корпоративна e-mail)	Кафедра менеджменту і адміністрування kaf-ma@suem.edu.ua
Дні занять	Відповідно до розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій
Викладач (ПІП, науковий ступінь, вчене звання):	Чудаєва Ія Борисівна, д.е.н., професор
Профіль викладача: Google Scholar: ORCID:	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=CpkgVEMAAAAJ&hl=uk ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7759-2372
Контактні дані (телефон, e-mail)	chudaeva@suem.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни:

Анотація:	Дисципліна формує методологічну культуру дослідника третього рівня вищої освіти. Розглядаються логіка й етапи наукового дослідження, парадигми пізнання, дизайн дослідження, формулювання й перевірка гіпотез, класифікація та вибір методів, засади емпіричного й економіко-статистичного аналізу, прогнозування і планування; методика роботи з науковою інформацією та наукометричними базами; вимоги академічної доброчесності й етики; структура дисертації доктора філософії, підготовка наукових публікацій, впровадження та комерціалізація результатів.
Мета та завдання:	***Мета***: формування у здобувачів ступеня доктора філософії методологічних знань і навичок планування, проведення та оформлення оригінального наукового дослідження в економіці на засадах академічної доброчесності. ***Завдання***: опанувати типологію методів наукового пізнання та критерії обґрунтування їх вибору; сформувати вміння ставити наукову проблему, формулювати дослідницькі питання та гіпотези, обирати дизайн дослідження; розвинути навички збору, обробки й аналізу даних; сформувати навички роботи з науковою інформацією та наукометричними базами; опанувати вимоги до структури дисертації, наукових публікацій, апробації, впровадження і комерціалізації результатів.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність розв’язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп’ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та

	забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
Результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму. РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації. РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах. РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи. РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп’ютерного моделювання, наявні літературні дані.
Очікувані результати навчання:	Вивчивши курс аспірант повинен ***знати***: - зміст основних категорій наукової діяльності, стан наукової діяльності в Україні та за кордоном;

	- парадигми наукового пізнання, типи дизайну досліджень (кількісний, якісний, змішаний); - класифікацію методів наукових досліджень і критерії обґрунтування їх вибору; - інструменти економіко-статистичного аналізу, методи прогнозування й планування; - обґрунтовувати наукову проблему, визначати об'єкт, предмет, мету й завдання дослідження; - формулювати дослідницькі питання та гіпотези й планувати процедуру їх перевірки; - обирати дизайн дослідження й методи відповідно до мети та умов дослідження; - збирати, обробляти й аналізувати дані з використанням економіко-статистичних методів; - здійснювати пошук і критичний аналіз літератури, працювати з наукометричними базами; - дотримуватися вимог академічної доброчесності та етики досліджень; - формулювати положення наукової новизни, висновки й практичні рекомендації; - готувати наукову статтю й презентацію результатів українською та англійською мовами; - розробляти індивідуальний і календарний плани роботи, визначати ефективність досліджень та шляхи впровадження й комерціалізації результатів.

3 Перелік тем:

Змістовий модуль 1. Методологія та методи наукового дослідження

Тема 1. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження

Поняття процесу наукового дослідження, його рівні, структура, класифікація й етапи, логіка пізнавального циклу. Наука в системі суспільства; відмінність наукового пізнання від повсякденного й художнього; ознаки наукового пізнання. Емпіричний і теоретичний рівні. Парадигми наукового пізнання, критерій фальсифікованості, наукові революції. Постановка наукової проблеми. Об'єкт і предмет дослідження. Дизайн дослідження: кількісний, якісний, змішаний. Дослідницькі питання та гіпотези.

Тема 2. Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень

Сутність категорії «метод». Класифікація методів: загальні, загальнонаукові, специфічні; емпіричний, теоретичний і метатеоретичний рівні. Аксіоматичний і гіпотетичний методи, формалізація, абстрагування, сходження від абстрактного до конкретного, історичний метод. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія; системний і герменевтичний методи. Обґрунтування вибору методу: мета, умови, можливості й обмеження, точність і надійність, взаємодоповнення методів. Формулювання та логіка перевірки гіпотез.

Тема 3. Методи емпіричних досліджень

Конкретно-наукові (емпіричні) методи, універсальні та специфічні. Вибір емпіричної бази й формування вибірки. Етапи розробки та проведення спостереження, опису, порівняння, вимірювання, анкетування, тестування, експерименту, моделювання.

Якісні методи: інтерв'ю, фокус-групи, кейс-стаді, контент-аналіз. Надійність і валідність вимірювання. Етика збору даних.

Тема 4. Економіко-статистичний аналіз

Зміст, інструменти та послідовність економіко-статистичного аналізу. Форми вихідної інформації та якісні оцінки результатів. Вертикальний (структурний) аналіз, факторне моделювання, економіко-математичне моделювання. Кореляційно-регресійний аналіз, перевірка статистичних гіпотез. Проблема причинності та ендогенності. Оцінка стійкості результатів.

Тема 5. Наукове прогнозування як метод дослідження

Сутність та типологія прогнозів і методів прогнозування. Предмет та поняття науки прогностики: методологія, прийом, метод, методика, спосіб та система прогнозування, прогнозна модель. Об'єкт, предмет, принципи та функції економічного прогнозування. Стадії наукового аналізу при розробці прогнозів. Етапи і технології прогнозування.

Тема 6. Планування та його зв'язок з прогнозуванням

Сутність та види планування. Стратегічне, тактичне й оперативне планування. Принципи, завдання й послідовність розроблення плану. Методи планування та особливості їх практичного застосування: економіко-статистичні, економіко-математичні, факторно-аналітичний, прямих розрахунків, програмно-цільовий, балансовий, експериментальний. Прогноз як основа плану.

Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення наукового дослідження

Тема 7 Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження

Поняття «наукова інформація» та її функції; властивості й ознаки; прагматичний, семантичний і синтаксичний аспекти. Види наукової інформації та інформаційні ресурси дослідження. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar) і показники. Відкрита наука: відкритий доступ, FAIR-дані, репозитарії. Принципи й послідовність формування інформаційного забезпечення дослідження.

Тема 8. Методика збору наукової інформації та академічна доброчесність

Класифікація й види наукових літературних джерел. Обробка джерел. Систематичний огляд літератури: протокол, критерії відбору, критична оцінка. Академічна доброчесність: ознаки плагіату, пряме й непряме цитування, етика досліджень. Хижацькі видання. Наукова дискусія та її функції. Формування положень наукової новизни й нових прикладних рекомендацій.

Тема 9. Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації

Статистичне спостереження: форми, види, суцільне й несуцільне. Підготовка даних до аналізу: очищення, пропущені значення, викиди. Типологічні, структурні й аналітичні групування. Статистичні таблиці та правила їх складання. Візуалізація результатів.

Змістовий модуль 3. Організація наукового дослідження

Тема 10. Зміст та структура дисертації доктора філософії

Поняття наукової роботи, її структура, зміст і вимоги відповідно до рівня дослідження. Порядок присудження ступеня доктора філософії. Обґрунтування теми, порядок її затвердження. Структура вступу: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, наукова новизна, практичне значення, апробація, публікації. Індивідуальний і календарний плани, план впровадження результатів.

Тема 11. Оформлення результатів наукових досліджень

Прийоми наукових узагальнень: універсалізація, ідеалізація, концептуалізація, синтез, індукція. Формування висновків і рекомендацій, їх відповідність завданням. Наукова стаття як форма апробації: архітектоніка, структурні елементи, вимоги журналів Scopus/WoS, рецензування та відповідь рецензентам. Презентація результатів українською й англійською мовами.

Тема 12. Впровадження та комерціалізація результатів наукових досліджень

Продукція наукових досліджень: теоретичні й методологічні положення, методики, рекомендації. Кінцеві результати НДР, форми їх застосування, порядок впровадження на підприємствах. Інтелектуальна власність та комерціалізація результатів. Економічна, науково-технічна й соціальна ефективність; розрахунок економічної ефективності.

4 Тематика і плани лекцій

№ з/п	Назва теми	План лекції	Обсяг у годинах
1	Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	1. Процес дослідження: рівні, структура, етапи. Наука в системі суспільства; ознаки наукового пізнання. 2. Емпіричний і теоретичний рівні; класифікація досліджень. 3. Парадигми пізнання, фальсифікованість, наукові революції. 4. Наукова проблема, об’єкт і предмет. 5. Дизайн дослідження; дослідницькі питання та гіпотези.	2
2	Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень	1. Категорія «метод»; класифікація методів. 2. Аксіоматичний, гіпотетичний, історичний методи; формалізація, абстрагування. 3. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія; системний і герменевтичний методи. 4. Критерії вибору методу; взаємодоповнення методів. 5. Формулювання та логіка перевірки гіпотез.	2
3	Методи емпіричних досліджень	1. Конкретно-наукові методи, універсальні та специфічні. 2. Емпірична база та вибірка. 3. Спостереження, вимірювання, анкетування, тестування, експеримент, моделювання. 4. Якісні методи. 5. Надійність, валідність; етика збору даних.	2
4	Економіко-статистичний аналіз	1. Зміст, інструменти й послідовність аналізу. 2. Форми вихідної інформації; якісні оцінки результатів. 3. Вертикальний аналіз, факторне й економіко-математичне моделювання. 4. Кореляційно-регресійний аналіз, перевірка гіпотез; причинність і ендогенність.	2
5	Наукове прогнозування як метод дослідження	1. Сутність і типологія прогнозів і методів. Поняття прогностики.	2

		2. Об'єкт, предмет, принципи й функції економічного прогнозування. 3. Стадії, етапи й технології прогнозування.	
6	Планування та його зв'язок з прогнозуванням	1. Сутність і види планування; стратегічне, тактичне, оперативне. Принципи, завдання, послідовність. 2. Методи планування та їх застосування. 3. Прогноз як основа плану.	2
7	Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження	1. Наукова інформація, функції, властивості, аспекти. 2. Види інформації, інформаційні ресурси дослідження. 3. Наукометричні бази даних і показники. 4. Відкрита наука. Принципи й послідовність формування інформаційного забезпечення.	2
8	Методика збору наукової інформації та академічна доброчесність	1. Види наукових джерел; їх обробка. 2. Систематичний огляд літератури. 3. Плагіат, цитування, етика досліджень; хижацькі видання. 4. Наукова дискусія; положення наукової новизни.	2
9	Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації	1. Статистичне спостереження: форми, види. 2. Підготовка даних до аналізу. 3. Групування, статистичні таблиці, візуалізація.	2
10	Зміст та структура дисертації доктора філософії	1. Наукова робота: структура, зміст, вимоги. Порядок присудження ступеня. 2. Обґрунтування й затвердження теми. 3. Структура вступу. 4. Індивідуальний і календарний плани; план впровадження.	2
11	Оформлення результатів наукових досліджень	1. Прийоми наукових узагальнень; висновки й рекомендації. 2. Наукова стаття: архітектоніка, елементи. 3. Вимоги журналів Scopus/WoS, рецензування. 4. Презентація результатів українською й англійською мовами.	2
12	Впровадження та комерціалізація результатів наукових досліджень	1. Продукція НДР, форми й порядок впровадження. 2. Інтелектуальна власність і комерціалізація. 3. Критерії й види ефективності; розрахунок економічної ефективності.	2
		Усього годин	**24**

5 Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах
Змістовий модуль 1. Методологія та методи наукового дослідження		**8**
1	Основні етапи та форми процесу наукового дослідження.	1

	Завдання: сформулювати проблему, об'єкт, предмет, мету й завдання власного дослідження; обрати дизайн.	
2	Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень. *Завдання:* обґрунтувати вибір методів і сформулювати перевірювані гіпотези.	1
3	Методи емпіричних досліджень. *Завдання:* розробити інструментарій збору даних і план формування вибірки.	1
4	Економіко-статистичний аналіз. *Завдання:* виконати кореляційно-регресійний аналіз на відкритих даних і інтерпретувати результати.	2
5	Наукове прогнозування як метод дослідження. *Завдання:* побудувати короткостроковий прогноз показника та оцінити його точність.	2
6	Планування та його зв'язок з прогнозуванням. *Завдання:* скласти план-графік дослідження з використанням обраного методу планування.	1
Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення наукового дослідження		**4**
1	Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення. *Завдання:* пошук у Scopus/Web of Science, оцінка показників видань і авторів.	2
2	Методика збору наукової інформації та академічна доброчесність. *Завдання:* скласти протокол систематичного огляду літератури; перевірити фрагмент тексту на коректність цитування.	1
3	Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації. *Завдання:* підготувати масив даних до аналізу, скласти групування й таблиці.	1
Змістовий модуль 3. Організація наукового дослідження		**4**
1	Зміст та структура дисертації доктора філософії. *Завдання:* розробити структуру вступу й календарний план виконання дисертації.	2
2	Оформлення результатів наукових досліджень. *Завдання:* підготувати структуру статті та англомовну анотацію.	1
3	Впровадження та комерціалізація результатів наукових досліджень. *Завдання:* розрахувати економічну ефективність і визначити форму впровадження результатів.	1
	Усього годин	**16**

6 Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми СРС	Обсяг у годинах
1	Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	7
2	Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень	7
3	Методи емпіричних досліджень	7
4	Економіко-статистичний аналіз	7
5	Наукове прогнозування як метод дослідження	7
6	Планування та його зв'язок з прогнозуванням	5
Змістовий модуль 1. Методологія та методи наукового дослідження		**40**
1	Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження	8
2	Методика збору наукової інформації та академічна доброчесність	6

3	Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації	6
Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення наукового дослідження		**20**
1	Зміст та структура дисертації доктора філософії	6
2	Оформлення результатів наукових досліджень	8
3	Впровадження та комерціалізація результатів наукових досліджень	6
Змістовий модуль 3. Організація наукового дослідження		**20**
Усього годин		**80**

7 Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає підготовку реферату.

Теми рефератів

1. Парадигми наукового пізнання в економіці: позитивізм, інтерпретивізм, критичний реалізм.
2. Критерій фальсифікованості Поппера та його значення для економічних досліджень.
3. Наукові революції Куна та зміна парадигм в економічній теорії.
4. Методологічні дискусії в економіці: ортодоксальний і гетеродоксальний підходи.
5. Кількісні, якісні та змішані дизайни досліджень: порівняльний аналіз.
6. Постановка дослідницьких питань і формулювання гіпотез в економічних дослідженнях.
7. Надійність і валідність вимірювання в економічних і соціальних дослідженнях.
8. Кейс-стаді як метод економічного дослідження: сфера застосування й обмеження.
9. Проблема причинності в економіці: природні експерименти та інструментальні змінні.
10. Відтворюваність і прозорість емпіричних досліджень.
11. Систематичний огляд літератури: протокол, бази даних, критерії відбору.
12. Наукометричні бази Scopus і Web of Science: показники та їх обмеження.
13. Відкрита наука: відкритий доступ, FAIR-дані та репозитарії.
14. Академічна доброчесність: типологія порушень і механізми запобігання.
15. Етика наукових досліджень: інформована згода, конфіденційність даних, конфлікт інтересів.
16. Хижацькі видання: ознаки й ризики для репутації дослідника.
17. Прогнозування в економічних дослідженнях: порівняння методів і оцінка точності.
18. Помилки статистичного висновування: маніпулювання p-значеннями та множинні порівняння.
19. Генеративний штучний інтелект у науковій роботі: можливості, обмеження, правила використання.
20. Інтелектуальна власність і комерціалізація результатів наукових досліджень.

8 Перелік запитань для підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Ознаки наукового пізнання та його відмінність від повсякденного й художнього.
2. Емпіричний і теоретичний рівні дослідження: предмет, методи, форми знання.
3. Класифікація наукових досліджень.
4. Етапи наукового дослідження та логіка пізнавального циклу.
5. Постановка наукової проблеми: причини, характер, шляхи вирішення.
6. Відмінність об’єкта від предмета дослідження.
7. Вимоги до формулювання мети й завдань дослідження.
8. Парадигми наукового пізнання та їх значення для вибору дизайну дослідження.
9. Критерій фальсифікованості Поппера.
10. Кількісний, якісний і змішаний дизайн: умови застосування.
11. Класифікація методів: загальні, загальнонаукові, специфічні; рівні дослідження.

12. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія: суть і межі застосування.
13. Гіпотетичний, аксіоматичний, історичний методи; формалізація й абстрагування.
14. Системний і герменевтичний методи.
15. Критерії обґрунтування вибору методу.
16. Взаємодоповнення методів і тріангуляція.
17. Спостереження, вимірювання, опис: етапи розробки та проведення.
18. Анкетування, тестування, інтерв'ю: вимоги до інструментарію.
19. Експеримент і моделювання в економічних дослідженнях.
20. Формування вибірки та вибір емпіричної бази.
21. Надійність і валідність вимірювання.
22. Зміст, інструменти й послідовність економіко-статистичного аналізу.
23. Вертикальний (структурний) аналіз і факторне моделювання.
24. Кореляційно-регресійний аналіз: призначення, припущення, інтерпретація.
25. Перевірка статистичних гіпотез: рівень значущості, типові помилки.
26. Причинність і ендогенність у економічних дослідженнях.
27. Статистичне спостереження: форми, види, суцільне й несуцільне.
28. Групування, статистичні таблиці та правила їх складання.
29. Підготовка даних до аналізу: пропущені значення, викиди.
30. Сутність і типологія прогнозів; принципи й функції економічного прогнозування.
31. Етапи й технології прогнозування; оцінка точності прогнозів.
32. Види планування: стратегічне, тактичне, оперативне.
33. Методи планування та їх практичне застосування.
34. Взаємозв'язок прогнозування й планування.
35. Наукова інформація: функції, ознаки, види.
36. Класифікація наукових літературних джерел.
37. Систематичний огляд літератури: етапи й критерії відбору.
38. Наукометричні бази Scopus, Web of Science, Google Scholar: призначення й показники.
39. Відкрита наука: відкритий доступ, репозитарії.
40. Академічна доброчесність: ознаки плагіату, пряме й непряме цитування.
41. Етичні принципи наукових досліджень.
42. Наукова дискусія та її функції.
43. Структура й вимоги до дисертації доктора філософії; порядок присудження ступеня.
44. Обґрунтування теми, індивідуальний і календарний плани.
45. Наукова новизна та практичне значення: формулювання положень.
46. Прийоми наукових узагальнень; формування висновків.
47. Архітектоніка наукової статті; вимоги до публікацій у виданнях Scopus/WoS.
48. Апробація результатів дослідження та їх презентація англійською мовою.
49. Інтелектуальна власність і комерціалізація результатів досліджень.
50. Види ефективності наукових досліджень; розрахунок економічної ефективності та порядок впровадження.

9 Рекомендовані джерела інформації

1. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/metodologiya_2025.pdf.

2. Сидоренко Вікторія. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747992/1/%D0%A1%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%96-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8-

%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C_1.pdf.

3. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. Харків,2022. 291 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15073/1/NACH_POS_Metod_ta_orh_nauk_dosl.PDF.

4. Бхаттачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen_2022.pdf.

5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf.

4. Конспект лекцій з курсу "Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)" для здобувачів наукового ступеня доктора філософії [укладач: І. Я. Омецінська]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38438/1/napbsannja%20dusertazii.pdf.

5. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / О. М. Сінчук, Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська, О. В. Данілін, Д. О. Кальмус. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,88 Мбайт). Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. 196 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47228/1/OND-2022.pdf.

6. Методологія та організація наукових досліджень: методичні рекомендації до практичних завдань для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня / уклад. О. І. Пушкар, А. С. Гордєєв. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. 82 с. URL: https://repository.hneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1c3d22f9-f90e-4c55-b550-8e5a58e627d7/content.

10 Оцінювання результатів навчання

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	

Система оцінювання результатів навчання:

1) *Максимальна кількість балів, які здобувач може здобути протягом семестру – 100.*
2) *Допустимий пороговий рівень для отримання заліку – 60 балів.*
3) *Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».*

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни:

Поточний контроль: *MAX = 70 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 45 балів*	*Доповіді на семінарських заняттях*
	Звіти з виконання практичних (лабораторних) робіт
	Усне опитування
	Письмові роботи з засвоєння тем курсу
	Виконання завдань самостійної роботи

Виконання індивідуальних завдань: *MAX = 30 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 15 балів*	*Реферат / РГР / контрольна робота / презентація і т. д.*
Разом:	*MAX = 100 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 60 бал*

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі повинні мати активовану пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Усі письмові запитання здобувача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на електронну пошту кафедри або електронну пошту викладача.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у заходах, що сприяють розвитку здобувачів і поліпшенню іміджу університету.

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.